
Skandaproktam Bhasmatattvopadesham

ಸ್ಕಂದಪ್ರೋಕ್ತಂ ಭಸ್ಮತತ್ತ್ವೋಪದೇಶಂ

Document Information

Text title : Skandaproktam Bhasmatattvopadesham

File name : skandaproktaMhasmatattvopadesham.itx

Category : shiva, upadesha, advice, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | IshvarAkhyah dashamAMshaH | adhyAyaH 5 | 1-39||

Latest update : September 8, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 10, 2024

sanskritdocuments.org

ಸ್ಕಂದಪ್ರೋಕ್ತಂ ಭಸ್ಮತತ್ತ್ವೋಪದೇಶಂ

(ಶಿವರಹಸ್ಯಾಂತರ್ಗತೇ ಈಶ್ವರಾಖ್ಯೇ)

- ಸ್ಕಂದಜೈಗೀಷವ್ಯಸಂವಾದೇ -

ಸ್ಕಂದ ಉವಾಚ -

ಶ್ರೀಭಾಲಲೋಚನೇನೈವ ಬೃಹಜ್ಜಬಾಲಸಂಭವಂ .
ಭಸ್ಮೋಕ್ತಂ ವಿಮುಕ್ತೇರ್ಹಿ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮವತಾಂ ಮುನೇ .. 1..
ಶೃಣುಷ್ವ ಸಾವಧಾನೇನ ತ್ವಮೇಕಾಗ್ರೇಣ ಚೇತಸಾ .
ಸದ್ಯೋಜಾತೋದ್ಭವಾತ್ ವಕ್ತಾತ್ ಪೃಥಿವೀ ಸಮಜಾಯತ .. 2..
ಪೃಥಿವೀರೂಪಿಣೀ ಯಾ ಸಾ ಗೌರ್ಜಜ್ಜೇ ಕಪಿಲಾಖ್ಯಯಾ .
ನಂದಾ ಸಾ ನಾಮತೋ ವಿಪ್ರ ತಸ್ಯಾಂ ಭೂತಿರ್ಬಭೂವ ಹ .. 3..
ವಾಮದೇವಮುಖಾಚ್ಛಂಭೋರ್ವಾರ್ಯಗ್ರೇ ಸಮಜಾಯತ .
ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಾ ತತೋ ಭದ್ರಾ ತಸ್ಯಾಂ ವೈ ಭಸಿತಂ ಸಿತಂ .. 4..
ಪ್ರಖ್ಯಾತಂ ಮುನಿಶಾದೂರ್ಲ ಶೂಲಪಾಣಿಪ್ರಸಾದಕೃತ್ .
ಅಘೋರವಕ್ತ್ರಾದಭವತ್ ಲೇಲಿಹಾನನೋಜ್ಜ್ವಲತ್ಪ್ರಭಃ .. 5..
ವಹ್ನಿರಹ್ನಾಯ ಜಗತಾಂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾರ್ಕಶತೋಪಮಃ .
ರಕ್ತಾ ಚ ವೈ ಶ್ವೇತವರ್ಣಾ ಸುರಭಿಃ ಸಮಜಾಯತ .. 6..
ತಸ್ಯಾಂ ಹಿ ಭಸ್ಮ ಸಂಜಾತಂ ಭಾಸನಂ ಪಾವನಂ ಪರಂ .
ತತ್ಪೂರುಷಮುಖಾದ್ವಾಯುಃ ಸರ್ವಾಯುಃ ಕಾರಣೋ ಮಹಾನ್ .. 7..
ತಸ್ಮಾಚ್ಛ್ವೇತಾಸಭವದ್ವರ್ಣಾ ಸುಶೀಲಾ ಗೌಃ ಪಯಸ್ವಿನೀ .
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಾ ರಂ ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಕ್ಷರಸ್ತಪ್ತಕುಲಂ ಮುನೇ .. 8..
ಈಶಾನವಕ್ತ್ರಾದಾಕಾಶೋ ವ್ಯೋಮಕೇಶಾದ್ಭೂವ ಹ .
ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ಚಿತ್ರವರ್ಣಾಭೂತ್ ಸುಮನಾ ಸಾ ಪಯಸ್ವಿನೀ .. 9..
ತದ್ಗೋಮಯೋತ್ಥಾ ರಕ್ಷಾಭೂತ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತ್ರ್ಯಕ್ಷಪ್ರಸಾದಕೃತ್ .
ವಿದ್ಯಾ ಶಾಂತಿಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಚ ಶಾಂತ್ಯತೀತಾ ಮನೋನ್ಮನೀ .. 10..
ಕಲಾಃ ಪಂಚಸಮುತ್ಪನ್ನಾಃ ಕ್ರಮೋಽಯಂ ಶಂಕರಾಜ್ಞಯಾ .
ವಿಭೂತಿರ್ಭಸಿತಂ ಭಸ್ಮ ಕ್ಷಾರಂ ರಕ್ಷೇತಿ ವೈ ಮುನೇ .. 11..
ಭವಂತಿ ಪಂಚನಾಮಾನಿ ಪಂಚವಕ್ತ್ರೋದ್ಭವಾನಿ ಹಿ .

ಐಶ್ವರ್ಯಕಾರಣಾ ಭೂತಿರ್ಭಸ್ಮ ಸರ್ವಾಘಭಕ್ಷಣಾತ್ .. 12..
 ಭಾಸನಾಧ್ಯಸಿತಂ ಪುರೋಕ್ತಂ ಕ್ಷಾರಣಾತ್ಕ್ವಾ ರಮಾಪದಾಂ .
 ಸಂಸಾರಭಯಭೀತಾನಾಂ ರಕ್ಷಾ ಸಂರಕ್ಷಣಾನ್ಮನೇ .. 13..
 ಅಗ್ನಿಷೋಮಾತ್ಮಕಂ ಭಸ್ಮ ಸಂಪುರೋಕ್ತಂ ಮುನಿಸತ್ತಮ .
 ಏಕೋ ವಕ್ಷಿಯಥಾ ಯಜ್ಞೇ ಸಮಿಂಧೇತಾದ್ವರೇ ತದಾ .. 14..
 ಬಹುರೂಪೋ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ತಥೇದಂ ಭಸ್ಮ ಪಾವನಂ .
 ಅತನೋದೇವದೇವಸ್ಯ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತೇಃ ಪಿನಾಕಿನಃ .. 15..
 ಅಗ್ನಿರಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ರೌದ್ರೀ ಘೋರಾ ಯಾ ತೈಜಸೀ ತನುಃ .
 ಸೋಮಃ ಶಕ್ಯಾಮೃತಮಯಃ ಶಾಂತಿಃ ಕೀರ್ತಿಕರೀ ತನುಃ .. 16..
 ಅಮೃತಂ ಯತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸಾ ತೇಜೋವಿದ್ಯಾಕಲಾ ಸ್ವಯಂ .
 ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮೇಷು ಭೂತೇಷು ತೇ ಏವ ರಸತೇಜಸೀ .. 17..
 ದ್ವಿವಿಧಾ ತೇಜಸೋ ವೃತ್ತಿಃ ಸೂರ್ಯಾತ್ಮಾ ಚಾನಲಾತ್ಮಿಕಾ .
 ವೈದ್ಯತಾದಿಮಯಂ ತೇಜೋ ಮಧುರಾದಿಮಯೋ ರಸಃ .. 18..
 ತೇಜೋರಸವಿಭೇದೇನ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಚರಾಚರಂ .
 ಅಗ್ನೇರಮೃತನಿಷ್ಪತ್ತಿರಮೃತೇನಾಗ್ನಿರಿಷ್ಯತೇ .. 19..
 ಅತ ಏವ ಹವಿಃ ಕ್ಲೃಪ್ತಂ ಮುನೇ ಸರ್ವಮುಖೇಷು ಚ .
 ಹವಿಷಾ ಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತಿವೃಷ್ಟಿಃ ಸಸ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಯೇ .. 20..
 ವಿಸ್ತಪ್ತಾಃ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಅಗ್ನಿಷೋಮಾತ್ಮಕಂ ಜಗತ್ .
 ಊರ್ಧ್ವಶಕ್ತಿಮಯಃ ಸೋಮೋ ಹೃದಃ ಶಿವಮಯೋಽನಲಃ .. 21..
 ಆಭ್ಯಾಂ ಸಂಪುಟಿತಂ ಯಸ್ಮಾಚ್ಚಶ್ಚದ್ವಿಶ್ವಮಿದಂ ಜಗತ್ .
 ಅಗ್ನಿರೂರ್ಧ್ವಂ ಜ್ವಲತ್ಯೇಷ ಯಾವತ್ಸೌಮ್ಯಂ ಪರಾವೃತಂ .. 22..
 ಯಾವದಸ್ಯಾಸ್ಪದಂ ಸೌಮ್ಯಮಮೃತಂ ವಿಸೃಜತ್ಯಧಃ .
 ಅತ ಏವ ಹಿ ಕಾಲಾಗ್ನಿರಧಸ್ತಾಚ್ಛಕ್ತಿರೂರ್ಧ್ವಗಾ .. 23..
 ಯಾವತಾ ದಹನಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಮಧಶ್ಚಾಪ್ಲಾವನಂ ಭವೇತ್ .
 ಆಧಾರಶಕ್ತಿವಿದೃತಃ ಕಾಲಾಗ್ನಿರಯಮೂರ್ಧ್ವಗಃ .. 24..
 ತಥೈವ ನಿಮ್ನಗಃ ಸೋಮಃ ಶಿವಶಕ್ತಿಪದಾಸ್ಪದಃ .
 ಶಿವಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಮಯಃ ಶಕ್ತಿರೂರ್ಧ್ವಶಕ್ತಿರಧಃ ಶಿವಃ .. 25..
 ತದಿತ್ಥಂ ಶಿವಶಕ್ತಿಭ್ಯಾಂ (ವಿನಾ) ನ ವ್ಯಾಪ್ತಮಿಹ ಕಿಂಚನ .
 ಅಸಕೃಚ್ಚಾಗ್ನಿನಾ ದಗ್ಧಂ ಜಗತ್ತದ್ಭಸ್ಮಸಾತ್ಮತಂ .. 26..
 ಅಗ್ನೇರ್ವೀರ್ಯಮಿದಂ ಪ್ರಾಹುಸ್ತದ್ವೀರ್ಯಂ ಭಸ್ಮ ಯತ್ತತಃ .
 ಯಶ್ಚೇತ್ಥಂ ಭಸ್ಮಸದ್ಭಾವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಹಿ ಸ್ನಾತಿ ಭಸ್ಮನಾ .. 27..

ಅಗ್ನಿರಿತ್ಯಾದಿಭಿರ್ಮಂತ್ರೈರ್ದಗ್ಧಪಾಶಃ ಸ ಉಚ್ಯತೇ .
 ಅಗ್ನೀರ್ವೀರ್ಯಂ ತು ತದ್ಭಸ್ಮ ಸೋಮೇನಾಪ್ಲಾವಿತಂ ಪುನಃ .. 28..
 ಅಯೋಗಯುಕ್ತಾ ಪ್ರಕೃತಿರಧಿಕಾರಾಯ ಕಲ್ಪತೇ .
 ಯೋಗಯುಕ್ತಂ ತು ತದ್ಭಸ್ಮ ಪ್ಲಾವ್ಯಮಾನಂ ಸಮಂತತಃ .. 29..
 ಶಾಕ್ತೇನಾಮೃತವರ್ಷೇಣ ಸ್ವಾಧಿಕಾರಾನಿವರ್ತಯೇತ್ .
 ಅತೋ ಮೃತ್ಯುಂಜಯಾಯೇತ್ಥಮಮೃತಪ್ಲಾವನಂ ಸತಾಂ .. 30..
 ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಮೃತಸ್ಪರ್ಶೇ ಲಬ್ಧ ಏವ ಕುತೋ ಮೃತಿಃ .
 ಯೋ ವೇದ ಗಹನಂ ಯುದ್ಧಂ ಪ್ಲಾವನಂ ಚ ತಥೋದಿತಂ .. 31..
 ಅಗ್ನೀಷೋಮಮಯಂ ಜಗತ್ಸ್ಮಿ ರಚರಂ ಸಂಭಾವಿತಂ ಶಂಕರಾತ್
 ಸಾರಾಸಾರವಿಚಾರಸಾಗರಮಹಾಪಾರೀಣಧುರ್ಯಾ ಮುನೇ .
 ಜಾನಂತೈವ ಗತಾಗತೇಷು ನಿತರಾಮುತ್ಯಷ್ಟಭಾವಾಭವೇ
 ಭಾವಾ ಏವ ಭವೇಽಪಿ ಭಾವಪರಮಾ ಭಸ್ಮೈಕಭಾವಾಸದಃ .. 34..
 ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮಪುಟೋದ್ಭವೇನ ಭಸಿತಾ ಲೋಕಾ ವ ಭೂಷಾಂಗಕಾಃ
 ಶಾಂಗಾ ಏವ ಭವಂತಿ ಭಾಗ್ಯಪರಮಾಃ ಪಾಪೌಘಭಂಗಾಶಯಾಃ .
 ದಗ್ಧಾನಂಗಮಹಾಂಗಸಂಗಭುಜಗಾಭೋಗಾಂಗಲಿಂಗಾರ್ಚಕಾಃ
 ಪುಣ್ಯಾಪಾರಪತಂಗ ಭಾವಭವನಾಸ್ತೇ ಪಾವನಾ ಭೂತಲೇ .. 35..
 ಯೋ ವಾ ಕೋವಾ ವಿಭೂತ್ಯಾ ಭವತಿ ಹಿ ಕಲಿತೋ ದಿವ್ಯದೇಹಸ್ತಿಪುಂಡ್ರೈಃ
 ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ಪಾವನೋ ಹಿ ಸಭವೇತ್ಸಾ ಲೋಕಸಂಗೇನ ಹಿ .
 ತತ್ಸಂಗೇನ ಚ ಖಂಡಿತಾಘನಿಚಯೋ ಭೂಯೋ ಭವೇದ್ವೈ ಜನೋ
 ಜಾನಂತಿ ಶ್ರುತಿಯುಕ್ತಿಸೂಕ್ತಿವಚನೈಸ್ತದ್ಭಸ್ಮನೋಽಮ್ಬ ಪ್ರಭೋ .. 36..
 ಆರ್ಯಾವರ್ತಸ್ಥಿತಾರ್ಯಾಃ ಶ್ರುತಿಗದಿತಮಹಾಪುರಾತನಸ್ಮಾದಿಭಿರ್ಯೇ
 ಪುಂಡ್ರಂ ಭಾಲತಲೇ ನಿಧಾಯ ವಿಮಲಂ ಸರ್ವಾಘಸಂಘೋಜ್ವಿತಾಃ .
 ಶರ್ವಸ್ಯೈವ ಸಮರ್ಚನಪ್ರಿಯತರಾ ಗರ್ವಾದಿವರ್ಗೋಜ್ವಿತಾಃ .
 ತೇ ವೀರ್ಯೈರಧಿಕಾಸ್ತರಂತಿ ಭುವನಂ ಹ್ಯಾಚಾರ್ಯವೃತ್ತಿಸ್ಥಿತಾಃ .. 37..
 ಭಸ್ಮೇದಂ ಸ್ಮರಹಂತ್ಯಭಾಲಫಲಕಾಲಂಕಾರಭೂತಂ ಸದಾ
 ಪಾಪೌಘಾತುಲಘಸ್ಮರಂ ಸ್ಮೃತಿಕೃತಾಂ ಬುಧ್ಯಾದಿಬೋಧಪ್ರದಂ .
 ಜ್ಞಾನಂ ಚಾಪಿ ದಿಶೇತ್ಯಮೇ ವಿಧಿಘೃತಂ ತೀರ್ಯಕ್ತಿಕಾಲೇಷ್ವಪಿ
 ಸರ್ವೇಷಾಮವಿಶೇಷತೋ ದ್ವಿಜಗಣೇಷೂಕ್ತಂ ವಿಶೇಷೇಣ ಹಿ .. 38..
 ಸಮಾಮ್ನಾತಾಮ್ನಾಯ ಪ್ರಬಲವಚನೇನಾಲಮಿತರ-
 ಪ್ರಮಾಣಾನಾಂ ಸಂಘೈಃ ಶ್ರುತಿಗದಿತಸೀಮಾನುಸಾರಣಂ .
 ಪ್ರಮಾದೋ ನೋ ಭೂತ್ಯೈ ಭವತಿ ಸುಖ ಕೀರ್ತಿನವಿನಶ-

ಚೈವೋತ್ಕರ್ಷಜ್ಞಾನಂ ಭವತಿ ಚ ವಿಮುಕ್ತಃ ಪರತರಂ .. 39..

.. ಇತಿ ಶಿವರಹಸ್ಯಾಂತರ್ಗತೇ ಸ್ಕಂದಪ್ರೋಕ್ತಂ ಭಸ್ಮತತ್ತ್ವೋಪದೇಶಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ..

- .. ಶ್ರೀಶಿವರಹಸ್ಯಂ . ಈಶ್ವರಾಖ್ಯಃ ದಶಮಾಂಶಃ . ಅಧ್ಯಾಯಃ 5 . 1-39..

- .. shrIshivarahasyam . IshvarAkhyah dashamAMshaH . adhyAyaH 5 . 1-39..

Notes:

Skanda ಸ್ಕಂದ speaks to Jaigīṣavya ಜೈಗೀಷವ್ಯ about the origin of Brhajjābāla ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಜಾಲ.

He explains about the origin Pañcatattva ಪಂಚತತ್ತ್ವ from ŚivaPañcamukha-s ಶಿವಪಂಚಮುಖಾಃ; viz.

Prthivī ಪ್ರಥಿವೀ - Sadyojāta ಸದ್ಯೋಜಾತ

Vāri ವಾರಿ - Vāmadeva ವಾಮದೇವ

Vahni ವಹ್ನಿ - Aghora ಅಘೋರ

Vāyu ವಾಯು - Tatpuruṣa ತತ್ಪುರುಷ

Vyoma ವ್ಯೋಮ - Īśāna ಈಶಾನ

Five types of Bhasma are described i.e. BhasmaPañcanāmāni ಭಸ್ಮಪಂಚನಾಮಾನಿ viz.,

Vibhūti ವಿಭೂತಿ, Bhasita ಭಸಿತ, Bhasma ಭಸ್ಮ, Kṣāra ಕ್ಷಾರ, Rakṣā ರಕ್ಷಾ.

The AgniṢomātmaka ಅಗ್ನಿಷೋಮಾತ್ಮಕ and ŚivaŚaktyātmaka ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕ Nature of

The Universe, and the Nature of Kālāgni ಕಾಲಾಗ್ನಿ is defined in context of Yoga ಯೋಗ.

ŚivaRahasyam daśamāṁśaḥ ಶಿವರಹಸ್ಯಂ ದಶಮಾಂಶಃ has several chapters devoted to Bhasma ಭಸ್ಮ - it's preparation, application, related mantra-s etc.

Proofread by Ruma Dewan

Skandaproktam Bhasmatattvopadesham

pdf was typeset on September 10, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

